

❖ **در زمانی که شهردار مشهد بودید، ایده ایجاد سازمانی با مشارکت شهرداری و دولت جهت ساماندهی حاشیه شهر مطرح شد، چرا یک سازمان چابک و کارآمد برای ساماندهی حاشیه شهر در آن زمان شکل نگرفت یا چرا پروژه مسکن سیس آباد به سرانجام نرسیده است؟**

❖ در این مورد ما سازوکارهای لازم را ایجاد کردیم تا حرکت چندجانبه‌ای صورت بگیرد، برای تشکیل این سازمان کار کارشناسی لازم انجام شد، سطح‌بندی تصمیم‌گیری‌ها از مباحث سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، اجرا، مکانیسم، تأمین مالی، بودجه و هدف‌گذاری‌ها مشخص شد و طرح را به دولت فرستادیم تا دولت هم آن را به رسمیت بشناسد و تأیید کند. البته این موضوع مقداری زمان‌بر شد و طرح برای بررسی به کمیسیون‌ها و شورای عالی توانمندسازی کشور فرستاده شد تا دولت هر چه زودتر اقدامات لازم را انجام دهد.

در مورد سیس آباد هم باید بگویم بخش زیادی از آن پروژه انجام شد، بخشی هم باقی ماند که الان در حال تکمیل است و کار به جدیت دنبال می‌شود. در آن زمان قرار بود که کار در قالب اقدامی مشترک جلو برود اما متأسفانه در آن مقطع هر کاری که در حاشیه شهر انجام شد، توسط شهرداری بود.

❖ **در حال حاضر سازمان اجرایی شهر در دولت مطرح شده است، به نظر شما این سازمان چه میزان کارگشااست و مهم‌ترین اولویتش چه باید باشد؟**

❖ اول اینکه محور این اتفاقات باید مدیریت شهری باشد، اگر شهرداری در این قسمت‌ها خیلی جدی به میدان نیاید، بعید به نظر می‌رسد که نتیجه مطلوب حاصل شود. مگر اینکه مسئولیت اصلی و میدانی کار را شهرداری به عهده بگیرد و بخش‌های دولتی به‌عنوان کمک و پشتیبان در زمینه برنامه‌ریزی و پشتیبانی به کمک بیایند.

نکته دیگری که باید به‌عنوان اولویت در نظر گرفت این است که مردم باید به شدت در این موضوع دخالت و مشارکت داده شوند. مردم نباید متوقع بمانند که شهرداری و دولت باید برایشان کاری انجام دهد و در نهایت باید رفتاری مشارکت‌آمیز داشته باشند.

نکته سوم هم اینکه اصلاحاتی که قرار است در این بافت‌ها صورت بگیرد باید به‌صورت عمده در معابر و تأمین خدمات روبنایی باشد. البته این مشکلات بسیار آزاردهنده‌اند و طبعاً برای رفع آن‌ها با کمبودهایی مواجه خواهند بود از جمله مساله مهمی که در این رابطه وجود دارد این است که برای ایجاد امکانات روبنایی مانند فضای سبز، مدرسه و دیگر امکانات باید فضای موردنیاز برای این امکانات از بافت موجود آزاد شود و در ابتدای کار تعدادی از خانه‌ها می‌بایست تخریب گردند.

در این موضوع دولت باید کمک کند اما در بقیه قسمت‌ها با مشارکت خود مردم باید نوسازی انجام شود و شهرداری به روند کار کمک کند. دولت نیز باید تسهیلات مناسبی در نظر بگیرد و در مجموع اگر مردم، شهرداری و دولت صمیمانه و جدی در کنار هم قرار بگیرند، مشکلات حل خواهد شد. ضمن اینکه این موضوع نسخه واحدی ندارد و در هر منطقه باید وضعیت فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی خاص آن منطقه مدنظر قرار گیرد.

افراد نیز میسر می‌شود. در حال حاضر ما در اقدامی مشترک با شرکت عمران بهسازی و شهرداری‌ها، به‌سرعت برای مناطقی که برایشان طرح تهیه نشده است در حال تهیه طرح هستیم.

❖ **مسکن اجتماعی که وزارت راه و شهرسازی پیشنهاد داده، قرار است ادامه‌دهنده راه مسکن مهر باشد؟**

❖ جدای از اینکه خصوصیات مسکن اجتماعی با مسکن مهر مطابقت دارد یا خیر، قرار است در نقاط برنامه‌ریزی شده برای اقشار کم‌درآمد مسکنی متناسب با وسع و توان اقشار کم‌درآمد ساخته شود.

در مسکن مهر مشکلاتی وجود داشت که نمی‌خواهیم در مسکن اجتماعی تکرار شود. در نقطه آغاز قرار بود مسکن مهر متعلق به اقشار کم‌درآمد باشد ولی بعد از مدتی کار گسترده‌تر شد و الان به سمتی رفته است که اقشار متوسط و حتی متوسط رو به بالا هم در بر گرفته است.

مشکل اینجاست که حوزه شمولیت آن فراتر از هدف رفته و مهم‌تر از همه اینکه تمامی سازوکارهای لازم برای اینکه بشود کار را به سرانجام و انتها رساند، در این طرح دیده نشده است. وقتی به متقاضی گفته می‌شود زمین و وام در اختیارتان قرار می‌گیرد و بعد از آن خودتان باید خانه را بسازید و کار را تمام کنید، خب بعضی از افراد نمی‌توانند این کار را به انتها برسانند. حتی اگر هم بتوانند و کار را به اتمام برسانند نمی‌توانند از عهده پرداخت اقساط آن برآیند.

اما بحث در مسکن اجتماعی متفاوت است و می‌گویند اگر قرار است این اقشار صاحب‌خانه و سرپناه شوند دادن زمین و وام به‌تنهایی کافی نیست چون ممکن است پس از ساخت نتوانند اقساط خود را پرداخت کنند. نکته دیگر این است که نباید اقشار کم‌درآمد را در یک محل کلونی کرد، باید دانه‌بندی اجتماعی شهر رعایت شود چون اگر این دانه‌بندی رعایت نشود آسیب‌های متعددی شهر را تهدید می‌کند. اینکه عده‌ای از اقشار بی‌بضاعت جامعه دور هم جمع شوند ممکن است باعث هم‌افزایی آسیب‌های اجتماعی شود.

❖ **برای جلوگیری از ایجاد کلونی چه برنامه‌ای دارید، ایجاد مسکن اجتماعی در دل شهرها؟**

❖ داخل بافت شهرها زمین خالی نیست و اگر هم باشد قیمت بسیار بالایی دارد که به‌صرفه نیست اما برنامه این است که در سائیتی که قرار است مسکن اجتماعی در آن احداث شود تنها ۳۰ درصد از سایت به اقشار ضعیف تعلق بگیرد و مابقی در اختیار اقشار متوسط و بالاتر باشد.

❖ **نحوه تملک در مسکن اجتماعی چگونه است؟**

❖ در وهله اول برنامه این است که واحدها به‌صورت استیجاری در اختیار متقاضیان قرار بگیرد و این امکان را هم در نظر بگیریم که بعد از توانمندی افراد بتوانند واحد محل سکونتشان را از دولت خریداری کنند.

❖ **اجرای این طرح تا چه میزان می‌تواند بر کاهش حاشیه‌نشینی تأثیر داشته باشد؟**

❖ خیلی. اگر این طرح عملیاتی شود، افراد کم‌بضاعت ساکن شهر به‌جای رانده شدن به حاشیه در این خانه‌ها ساکن می‌شوند. اولویت ما برای ساکنین قدیمی شهر است اما نیم‌نگاهی هم به مهاجران کرده‌ایم.

در طرح مسکن اجتماعی در وهله اول برنامه این است که واحدها به‌صورت استیجاری در اختیار متقاضیان قرار بگیرد و این امکان را هم در نظر بگیریم که بعد از توانمندی افراد بتوانند واحد محل سکونتشان را از دولت خریداری کنند.

خبر مرتبط

مدیرکل راه و شهرسازی استان با اعلام تشکیل یگان حفاظت از اراضی ملی در وزارت راه و شهرسازی گفت: تشکیل این یگان باهدف جلوگیری از تضییع حقوق بیت‌المال در اراضی ملی و مبارزه با زمین‌خواری، به‌تصویب سازمان ملی زمین و مسکن رسیده است و تا یک ماه آینده در استان نیز این یگان تشکیل خواهد شد. وی با بیان اینکه فرمانده یگان حفاظت از اراضی راه و شهرسازی استان در مهرماه معرفی خواهد شد، گفت: یکی از مزایای این یگان هماهنگی با مدیران کل راه و شهرسازی برای برخورد با زمین‌خواری و تعرض به اراضی ملی است، ضمن اینکه با اخذ مجوزهای لازم از قوه قضاییه، اعضای این یگان در حکم ضابط قضایی هستند. در راه اجرا و اعمال قانون به سلاح مجهز می‌شوند. وی ادامه داد: پیش از این نیز تلاش‌های زیادی برای حفظ حقوق بیت‌المال و اراضی ملی صورت می‌گرفت.

تشکیل یگان حفاظت از اراضی ملی در استان خراسان رضوی

